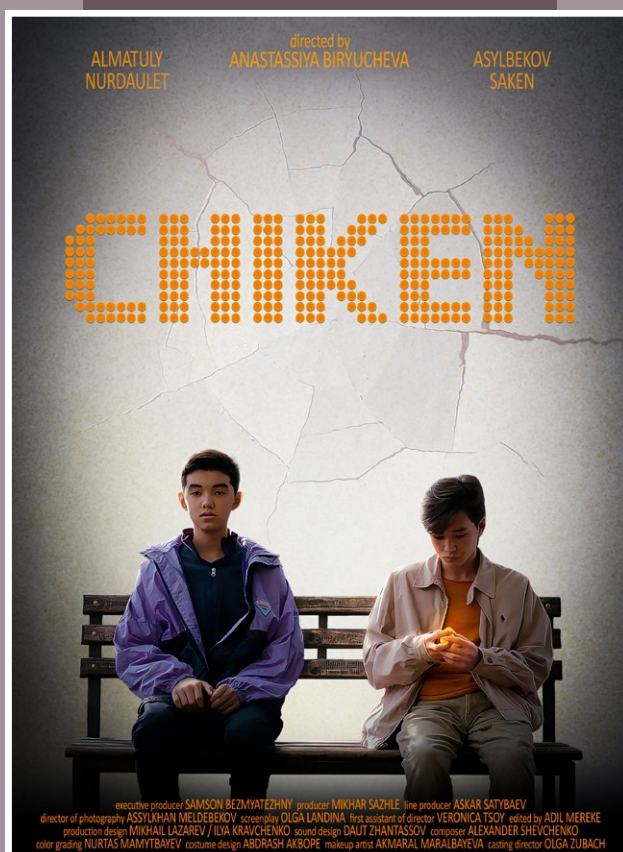

LUMEA LUI ARTUR

PUIUL

GIMNAZIU

Film

Chicken / Puiu, regizat de Anastassiya Biryucheva, Kazakhstan, 2022

Competențe consiliere și orientare

Emoții de bază/emoții diverse (clasa a V-a)

Explorarea direcțiilor de dezvoltare a caracteristicilor personale. Identificarea alternativelor de soluționare a unor situații de stres pentru asigurarea stării de bine (clasa a VI-a),

Planificarea acțiunilor specifice dezvoltării personale din perspectiva autoeficacității. Manifestarea empatiei în raport cu diferențele individuale și de grup (clasa a VII-a),

Negocierea conflictelor prin diferite tehnici de comunicare (clasa a VIII-a)

Competențe cinematografice:

Filme coming of age, înțelegerea construcției de personaj

Nivel

Clasa a V-a - a VIII-a

Fișă realizată de Vlad Belcin, în colaborare cu Iris Irodi, Crăița Nanu și Raluca Gordan (psihoterapeut).

CUPRINS

■ Despre film

- Sinopsis film
- Despre regizoare

■ (re)Vizionarea filmului

- Două tipuri de răspuns la aceeași problemă - lipsa tatălui
- Ce ne spune psihoterapeutul despre asta?
- Elementele poveștii - Cine este personajul principal?
- Particularizarea personajelor cu mijloace vizuale
- Este Artur retardat?

■ Post-vizionare, alte subiecte posibile

- Filme *coming of age*

■ Sugestii de întrebări și activități în clasă

■ Filmografie

SINOPSIS

Puiul este povestea maturizării a doi adolescenți crescuți fără tată.

Karim este un „băiat de cartier”, obraznic, arogant și obișnuit să îi tachineze pe cei din jur, căutând să îi fie acordată atenția care îi lipsește în familie. Părinții săi sunt înstăriți, dar separați, iar tatăl său locuiește cu o altă femeie și îl copleșește cu cadouri de fiecare dată când îl vizitează, motiv pentru care mama sa este mereu revoltată și lipsită de înțelegere față de el.

Artur este un băiat liniștit și afectuos, care locuiește în vecinătate, iar mama sa, văduvă, îl crește cu multă dragoste și atenție. Oamenii din cartier îl consideră înapoiat intelectual din cauza mutismului său și îl batjocoresc numindu-l „Puiul” pentru că merge zilnic la magazin să fure câte un ou.

Cei doi ajung să se confrunte, iar acest conflict îi schimbă pe amândoi fundamental.

Sursă foto: Giffoni Film Festival - <https://www.giffonifilmfestival.it/en/film-giffoni-2022/5157-chicken.html>

DESPRE REGIZOARE

Anastassiya Biryucheva este o actriță și regizoare născută în Kazahstan. A început să joace de la vârsta de 3 ani și a apărut în mai mult de 15 filme.

În prezent, ea continuă să lucreze în cinematografie ca regizor secund. Scurtmetrajul *Puiul* este debutul ei ca regizoare.

(RE)VIZIONAREA FILMULUI

DOUĂ TIPURI DE RĂSPUNS LA ACEEAȘI PROBLEMĂ: LIPSA TATĂLUI

Povestea pune în opoziție două familii ce au comportamente total diferite, prezentate ca două extreme:

Artur

Artur e retras în sine până la muțenie propriu-zisă

Mama lui Artur

Mama lui Artur e blândă, dar supraprotectivă, nu înțelege de ce ea și fiul ei trebuie să treacă prin necazurile prin care trec.

Karim

Karim își exteriorizează supărarea acumulată printr-un comportament de bully, obișnuit să îi necăjească pe cei din jur și să facă pe durul.

Mama lui Karim

La polul opus, mama lui Karim își varsă furia cauzată de divorț pe băiatul său, făcându-l să sufere la orice întrevedere cu tatăl său și reproșându-i că acceptă cadouri de la el.

Capturi ecran Puiul

Am întrebat-o pe psihoterapeuta Raluca Gordan cum ar fi bine să le privim pe cele două mame, atât de diferite și, în același timp, atât de asemănătoare ca fond.

„Ambele mame își gestionează viața cât se poate de bine în contextul dat. Atât pot ele să ducă, astea sunt resursele de care dispun ele acum. Nu putem spune dacă reacționează bine sau rău. Ele reacționează conform fiecărei suferințe în parte. O mamă are soțul pierdut prin moarte, cealaltă, prin divorț. Scopul nu este să judecăm, ci să vedem suferința din spatele acțiunilor.

Nu doar mamele sau părinții sunt responsabili pentru acțiunile copilului lor. Dacă noi gândim așa, e ca și cum am anula orice trăsătură distinctă a copilului. Ca și cum ei, copiii, sunt doar rezultatul a ce vrem noi, părinții, să transmitem mai departe. Părintele este într-adevăr responsabil într-o mare măsură, dar și copilul are partea lui de responsabilitate.”

ELEMENTELE POVEȘTII - CINE ESTE PERSONAJUL PRINCIPAL?

În film, vedem o diferență clară între cei doi băieți, Artur și Karim. Fiecare este construit într-un fel diferit.

Artur, care este poreclit „Puiul” pentru că fură ouă de la magazin, este un personaj care pare că **nu ia decizii importante**. El face anumite lucruri – se furișează din casă și ia ouă –, dar acestea **nu schimbă nimic în viața lui**. Nu pare să înțeleagă de ce face aceste lucruri sau ce urmări ar putea avea. Pentru el, e doar o obișnuință.

Karim, în schimb, este un băiat care **ia decizii care au efecte**. El face lucruri care **îi afectează și pe ceilalți**, dar și pe el. De exemplu:

- când apar niște fete mai mari, pleacă brusc de la jocul de cărți cu prietenii, ca să le impresioneze;
- când mama lui vrea să-l reclame pe Artur la poliție, el intervine și se opune;
- și, cel mai important, după ce își dă seama că Artur trece printr-o perioadă grea, **decide să-l ajute**, chiar dacă nu sunt cei mai buni prieteni.

La prima vedere, pare că **Artur este personajul principal**, mai ales că titlul filmului vine de la porecla lui. Dar dacă ne uităm mai atent, putem spune că **adevăratul erou este Karim**. El este cel care **se schimbă cu adevărat**, care învață ceva și care face alegeri importante. Iar datorită acestor alegeri, și viața lui Artur începe să se schimbe puțin.

Capturi ecran *Puiul*

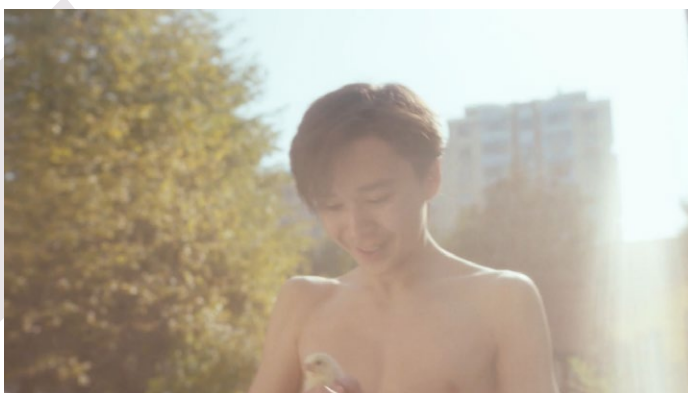
Activitate practică: Cursa personajelor pasive

Elevii se vor împărți pe echipe și vor concura unii cu ceilalți în a găsi în 5 minute cât mai multe personaje celebre, dar așa-zis pasive, din filme sau cărți, precum Forrest Gump, Amelie Poulain, Făt Frumos etc.

DIFERENȚA VIZUALĂ DINTRE PERSONAJE

Diferențele dintre cei doi băieți nu apar doar la nivelul poveștii. Regizoarea îi prezintă și vizual în termeni opuși. Actorul care interpretează rolul Karim are o înfățișare mai dură, este îmbrăcat în culori reci (albastru, mov etc.), pe când actorul ce îl interpretează pe Artur are un aspect angelic și poartă haine în tonuri calde (portocaliu, galben etc.). Mai mult, spre final, Artur este însoțit de un halou de lumină, asemenea unui sfânt.

Observați ce alte diferențe mai există între cei doi băieți (interioarele apartamentelor, obiectele pe care le folosesc).

Capturi ecran *Puiul*

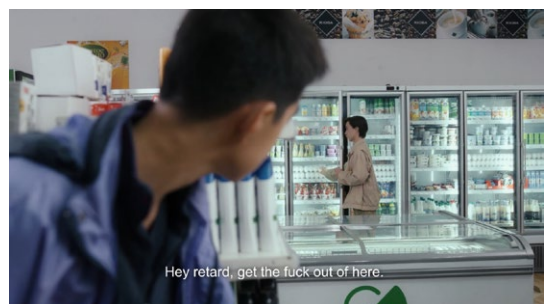
Activitate practică: Ce zice look-ul tău despre tine?

Fiecare elev va fi invitat să facă o descriere colegului său de bancă bazată strict pe stilul său vestimentar și accesoriile pe care le poartă. Apoi, elevii și profesorul vor dezbate împreună diferența dintre percepția celorlalți asupra lor pe criterii vizuale și personalitatea lor reală.

ESTE ARTUR RETARDAT?

Utilizarea denumirii unei dizabilități pentru a insulta o persoană a devenit ceva atât de comun încât de multe ori nici nu observăm asta.

De exemplu, urmăriți de câte ori este numit Artur „idiot” sau „retard” în doar 19 minute, fără ca acest fapt să iasă neapărat în evidență.

Capturi ecran Puiul

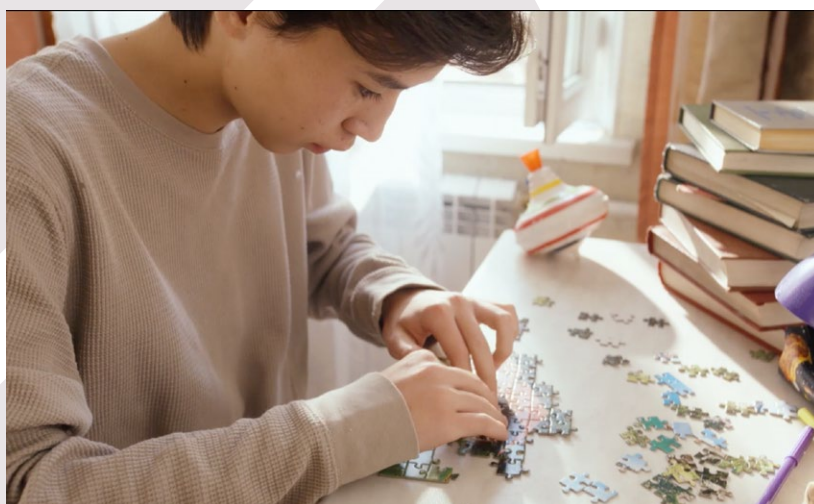
Este important să înțelegem acești termeni și să îi folosim corect. Filmul chiar asta face: exagerează cu termenii peiorativi la adresa lui Artur. Povestea se deschide cu imaginea lui Artur ținut pe gazon. Apoi îl auzim făcut „retardat”, „idiot”, „debil”, atât de copiii de vârsta sa, cât și de adulți. Totuși, între ce auzim de la celelalte personaje și ce vedem cu adevărat sunt diferențe majore.

Ce vedem?

Un băiat tăcut, care e atent la detalii, se bucură să fie în centrul atenției copiilor mai mici, își îmbrățișează călduros mama și are un teanc de cărți pe birou. Nimic din imagine nu dă senzația că avem de-a face cu o persoană cu probleme de învățare. Când i se vorbește, este cât se poate de clar că înțelege ce aude, când i se reproșează ceva, se rușinează. În plus, are planuri clare: sare geamul, e atent să nu fie observat când vrea să fure un ou etc.

Cum se schimbă percepția spectatorului după ce aflăm povestea din spatele mutismului lui Artur? Tatăl

băiatului a murit în fața sa și, de atunci, de când avea 6 ani, acesta nu a mai vorbit. Artur se transformă dintr-un „retardat” într-un băiat traumatizat. Îi putem înțelege problema, iar Karim găsește o puternică oglindire – nici Artur nu mai are tată și suferă din această cauză.

Capturi ecran *Puiul*

Activitate practică: Adu-ți aminte și fii sincer!

Până la minutul 10, tu ce ai crezut despre Artur?
Ai crezut că are într-adevăr o dizabilitate?

CE NE SPUNE PSIHOTERAPEUTUL DESPRE ASTA?

Am rugat-o pe psihoterapeuta Raluca Gordan să ne explice acești termeni.

„**Retardul** e un deficit cognitiv cu care ne putem naște sau pe care îl putem dobândi în urma unor accidente, unor situații traumatice. Ceea ce mi se pare foarte important în modul ăsta de a defini conceptul e faptul că nu ne dorim asta deloc. Și atunci, în momentul în care o persoană intră într-un soi de bullying, primește etichetele astea cu foarte multă agresivitate din partea celorlalți, ca și cum ceilalți ar blama persoana pentru așa ceva. Ceea ce este foarte trist, pentru că nu e un act de voință. Pur și simplu s-a întâmplat independent de voința mea și, mai mult decât atât, îmi îngreunează viața, îmi aduce multă suferință și cei din jurul meu îmi aduc și mai multă suferință.

Acum, ar fi nevoie într-adevăr să se facă diferențierea între forme similare cu ceea ce înseamnă **retard cauzat de stres post-traumatic și retardul în sine**. Da, în situații de șoc pot apărea, periodic cel puțin, anumite declinuri cognitive, dar asta nu înseamnă că avem retard. Asta înseamnă că resursele noastre, inclusiv cele intelectuale uneori, sunt blocate, așa cum și băiețelul din film avea blocată capacitatea de a vorbi. El nu vorbește iar cei din jur îl consideră retardat. Aici e o dificultate, într-adevăr, destul de mare să se facă diferențierea, să înțelegi că nu-i vorba de retard, ci de alt tip de suferință emoțională, care afectează și capacitatea asta. Căci, da, sunt cazuri de genul ăsta. Uneori mai toate capacitățile sunt afectate. Există persoane care se retrag într-o stare de catatonie completă, nu mai vor să vorbească cu nimeni, nu mai aud, nu mai văd, sunt doar în lumea lor, cumva. Ceea ce e foarte greu de dus.”

„**Muțenia selectivă**, într-adevăr, se instalează în situații de șoc. Atunci, persoana realmente nu este capabilă, nu că nu vrea. Și e destul de dificil pentru cei din jur să înțeleagă faptul că nu e un act de voință, ci de incapacitate. Într-o primă fază, ceilalți (când zic ceilalți mă refer la persoane semnificative, la mediul familial, la mediul educațional) pot reacționa agresiv, în sensul în care pun presiune pe copil să vorbească. Asta vine din cauza unui mecanism de tip negare: persoana exagerează, trebuie să vorbească, ce legătură are vorbitul cu suferința emoțională? etc. Este o reacție a celor ce nu sunt într-o primă fază pregătiți să înțeleagă profunzimea suferinței. Dacă are loc un soi de psihoeducație, atunci ei pot ajunge să accepte faptul că da, este o problemă, și să accepte că persoana poate să reacționeze în felul ăsta. Și atunci poziția nu mai e de rivalitate sau de agresivitate, ci se transformă în una de sprijin: OK, am reacționat așa, nu am înțeles care este suferința, hai să văd ce pot să fac acum.

Idiot - în istoricul conceptului de dizabilitate, «idiot» era un anumit grad de retard. El nu se mai folosește deloc în limbajul științific, a rămas astăzi doar un termen în limbajul popular. Dacă e să ne referim la modul în care se adresează cei din film, atunci «idiot» egal «retardat». Dar și aici... nu se mai folosesc etichetele în felul ăsta: retardat. Se folosește: persoană cu retard. Dacă spunem despre cineva că este retardat, înseamnă că reducem persoana la această singură trăsătură. Dacă spunem că e o persoană cu retard, asta înseamnă că persoana respectivă poate să aibă multe alte calități sau trăsături, asta e doar una dintre ele.”

POST-VIZIONARE, ALTE SUBIECTE POSIBILE

FILME COMING OF AGE

Puiul este un coming of age movie - o poveste care urmărește maturizarea unui copil sau adolescent și evoluția sa emoțională, pe fondul anumitor evenimente, care îi modifică perspectiva despre sine și despre lume, precum prima iubire, terminarea liceului sau plecarea de acasă.¹

Alte exemple relevante în cadrul genului sunt *My Life as a Zucchini/Ma vie de Courgette* (r. Claude Barras, 2016), *Inside Out/Întors pe dos* (r. Pete Docter, 2015) - SUA, *The Sandlot* (r. David Mickey Evans, 1993), *The Iron Giant* (r. Brad Bird, 1999) sau *Eighth Grade* (r. Bo Burnham, 2018).

Captură ecran *Eighth Grade*

Captură ecran *Inside Out*

Activitate practică: Filmul MEU coming of age

Elevii vor face un scurt exercițiu de imaginație: în clasă vine un coleg nou. Împreună vor decide cum arată și cum se comportă (exteriorul, gesturi, poate și un detaliu misterios). Apoi, fiecare elev va scrie un scurt scenariu coming of age (max. 1 pagină) cu acest personaj în rol principal.

La final, vor fi discutate poveștile:

Ce a declanșat parcursul lui?

Cum diferă de la un elev la altul, deși a pornit de la aceeași „față”?

De ce?

1. Pagină Web: <https://www.masterclass.com/articles/coming-of-age-movies>

SUGESTII DE ÎNTREBĂRI ȘI ACTIVITĂȚI ÎN CLASĂ

- Credeți că Artur și Karim ar putea deveni prieteni? Argumentați răspunsul.
- Ați văzut filme coming of age? Care este preferatul vostru? Argumentați răspunsul.
- V-ați lovit de probleme de comunicare cu cei din jur? Cum le-ați gestionat?
- Înainte să citiți această fișă, știați ce înseamnă retardat/idiot?
- Ce este educația incluzivă? De ce este importantă? Pe cine ajută?

FILMOGRAFIE

- *Eighth Grade*, 2018, regia Bo Burnham, SUA, 93 min

Despre film: O adolescentă timidă navighează anxietățile ultimului an de gimnaziu într-o lume dominată de rețele sociale și nesiguranță. Un film onest și empatic despre nevoia de validare și conturarea identității în adolescență.

https://www.imdb.com/title/tt7014006/?ref_=nv_sr_srsq_1_tt_7_nm_0_in_0_q_eighth

- *Ma vie de courgette / Viața mea de dovlecel*, 2016, regia Claude Barras, Franța, 70 min

Despre film: După moartea mamei sale, un băiețel ajunge într-un orfelinat unde redescoperă prietenia, încrederea și speranța. Un film de animație delicat și emoționant care abordează traumele copilăriei cu multă sensibilitate și umor.

https://www.imdb.com/title/tt2321405/?ref_=nv_sr_srsq_0_tt_8_nm_0_in_0_q_ma%2520vie%2520de%2520cour

- *Inside Out/Întors pe dos*, 2015, regia Pete Docter, SUA, 95 min

Despre film: Emoțiile unei fete de 11 ani prind viață într-o călătorie spectaculoasă prin mintea ei, odată cu mutarea într-un oraș nou. O animație Pixar ingenioasă care explică lumea interioară a copiilor.

https://www.imdb.com/title/tt2096673/?ref_=nv_sr_srsq_1_tt_7_nm_0_in_0_q_inside%2520ou

- *The Sandlot*, 1993, regia David Mickey Evans, SUA, 101 min

Despre film: Un băiat timid își face prieteni și învață lecții esențiale despre curaj, loialitate și distracție în vacanța de vară dintr-un cartier american. O poveste nostalgică și caldă despre copilărie, baseball și prietenii care durează o viață.

https://www.imdb.com/title/tt0108037/?ref_=nv_sr_srsq_1_tt_7_nm_0_in_0_q_the%2520sandlot

- *The Iron Giant / Urișul de fier*, 1999, regia Brad Bird, SUA, 86 min

Despre film: Un băiețel se împrietenește cu un robot uriaș venit din spațiu, pe fundalul Războiului Rece. Un film animat despre umanitate, sacrificiu și alegerea de a fi bun într-o lume care se teme de ce e diferit.

https://www.imdb.com/title/tt0129167/?ref_=nv_sr_srsq_1_tt_6_nm_1_in_0_q_the%2520iron%2520giant

- *Mean Girls*, 2004, regia Mark Waters, SUA-Canada, 97 min

Despre film: Cady, o adolescentă crescută în Africa, descoperă ierarhiile nemiloase dintr-un liceu american și regulile nescrise ale popularității.

https://www.imdb.com/title/tt0377092/?ref_=nv_sr_srsq_0_tt_6_nm_2_in_0_q_mean%2520

PROGRAM CO-FINANȚAT DE:

Groupama

unatc

universitatea națională
de artă teatrală
și cinematografică
„I.L. Caragiale”

PRIMĂRIA ȘI
CONSILIUL LOCAL
CLUJ-NAPOCA

CONSILIUL
JUDEȚEAN
CLUJ

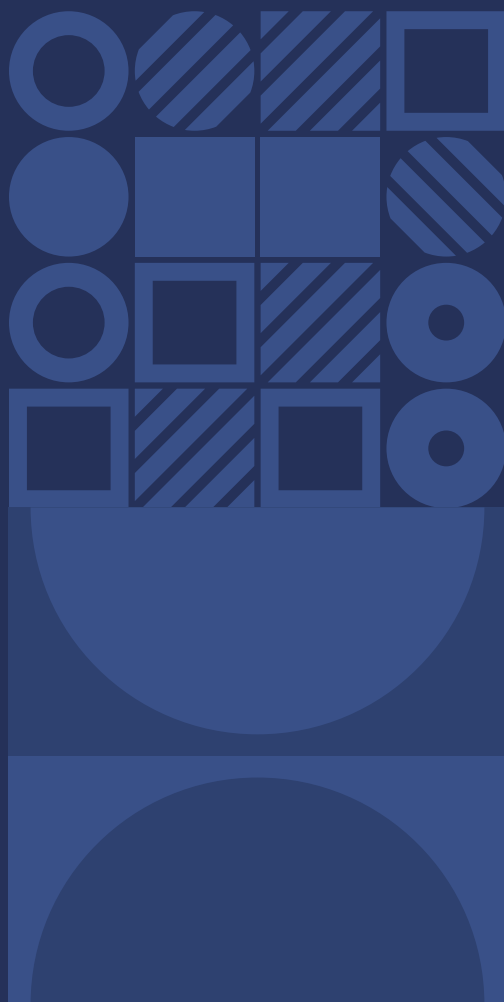

LIITERIS ET PIETATI SACRUM

VISIT CLUJ
—*—
The Heart of Transylvania

●◐◑Ora de cinema

Program de educație cinematografică
și educație prin film

2025

oradecinema.tiff.ro